Ljubljansko barje »spomenik«

V prostorih občine Vič-Rudnik iz Vrhnike je razgrnjeno gradivo odloka o razglasitvi posameznih delov »Ljubljanskega barja« za naravno znamenitost, kulturni in zgodovinski spomenik.

Iz skice Ljubljane in Vrhnike se jasno razvidi, da je Ljubljansko barje neposredni sestavni del Ljubljane oziroma občine Vrhnika in občine Vič-Rudnik.

Na območju občine Vrhnika, predvsem pa na območju občine Vič-Rudnik, smo začeli v zadnjem obdobju Barje urbanizirati v takšnem obsegu, ki grozi po mnenju »Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine« **nepopravljivo škodo edinstvenemu barju v tem predelu Evrope.**

V osnutku odloka, ki ima 15 členov je podrobno prikazana smisel in obrazložitev zakaj naj se Ljubljansko barje skoraj v celoti preglasi za »arheološki spomenik« s točno odrejenimi varstvenimi režimi in z jasno omejenimi območja bodočega »naravnega spomenika«.

Ker bodo interesenti in neposredni prebivalci ter lastniki posameznih delov Barja, obeh občin, v eni ali drugi obliki, pri nadaljnjem obdelovanju zemljišč na Barju prizadeti, je pričakovati, da bodo sami, ali v skupnosti proučili osnutek odloka in pravočasno dostavili svoje pripombe.

Odlok bo bistveno vplival na vse nadaljnje odločitve obeh občin, kakor tudi mesta in republike, ki bodo morale ob vseh nadaljnjih posegih na območju Ljubljanskega barja odlok upoštevati.

Ne prezrimo dejstva, da so se ne glede na odlok posamezni interesi organov in ustanov, ki se fizično ukvarjajo z oblikovanjem ali vzdrževanjem objektov na Barju, že sedaj križajo oz. nasprotujejo. Cestarji naj bi že sedaj gradili nove ali stare ceste kot pomole na morju čemer pa vodarji odločno nasprotujejo. Oni se resno bojijo, da bi s cestami ob poplavah ojezerili posamezne površine Barja. Cestarji pa hočejo imeti ceste ob poplavah vedno na suhem. Lastniki obdelovalnih površin trajno zahtevajo, da se vse glavne odvodne jarke poglablja in čisti, da tako voda ob poplavah iz njih takoj odteče, toda istočasno pa prezrejo dejstvo, da se ob takšnem postopanju ob vseh poglobljenih jarkih talna voda iz prerezane šote in polžarice izcedi, kar povzroča nadaljnje posedanje njiv in travnikov ter objektov. Vsem je znano, da agronomi zahtevajo, da je na vseh obdelovalnih površinah na Barju čim bolj enaka visoka talna voda in da se parcelne in tudi melioracijske jarke ne sme bistveno poglabljati.

Ljubljansko barje je tudi velika akumulacija (jezero) vode, da se ona na Barju nekaj časa zadrži in tako počasneje odteče v Savo. Ne prezrimo dejstva, da je po izjavah tovariša ing. Hafferja, o poplavah na Barju sedemkrat večja količina vode kakor pa je ob normalnem stanju. Obstajajo fotografije, kjer je vidno jezero ob Rudnika pod Golovcem pa tja do Vrhnike. Le v kolikor bomo odlok spoštovali in bomo ohranili v odloku občrtane površine, se bo prizadeto zemljišče osušilo in posedlo, s tem pa izgubilo vse lastnosti nižinskega visokega Barja.

Pri nadaljnjem obravnavanju Barja moramo upoštevati dejstvo, da se celotno Barje kot zemeljska skorja neprestano poseda, da to posedanje stanovanjskih in drugih objektov ter večnega tresenja zemlje ob vseh cestah, kjer vozijo tovornjaki in avtobusi. Tako so strokovnjaki ugotovili, da znaša letni posedek od štiri do dvanajst milimetrov. To potrjuje tudi dejstvo, da sedaj posamezne, že od nekdaj najnižje površine Barja že ob manjšem deževju zalije voda. Vsekakor moramo vzeti na znanje, da zajema odlok zelo velike površine Barja tako rekoč od Lavrice, Babne gorice, Iga tja do Viča, Bevk in Vrhnike. Vse izgleda, da same Ižce sploh ne bomo smeli obsekovati, ne glede na že zelo stisnjeni pretočni profil struge, da je zaradi nasipavanja, posedanja in interesov posameznikov vprašljiva predlagana pozidava Ilovice, da bo treba iskati za letališče novo lokacijo, da se ne priporoča gradnja nadaljnjih naselij (črnih in zakonitih) na samem Barju, ker povzročajo gradnja cest in komunalnih napeljav z vsem spremljajočim ropotom, kar plaši živalske vrste in zastruplja. itd. Za vse objekte na Barju je že izglasovan moratorij, dokler se ponovno še bolj temeljito ne prouči utemeljenost posamezne gradnje. Vse črne gradnje pa se že pospešeno ruši. Pri doslednem upoštevanju odloka, da bo ta bistveno vplival na sam bodoči razvoj Ljubljane in da bo celo nov center južno od avtoceste potrebo po odgovornosti proučil v mestu in republiki. Še zmotno strožji pa bodo morali biti predpisi do črnih gradenj na Barju, ki nam ne glede na odlok povzročajo gradnje velikih, do celo nemogočih in dragih komunalnih objektov v breme vse družbe Ljubljane.

Vsekakor pa bodo bistvene omejitve gradnje na ljubljanskem Barju še bolj poživile gradnje na severnem zelenem posavju. Ker je pa tudi to vprašljivo, bo res treba v smislu obrazložitve v odloku sam odlok ali pa posledice odloka še temeljito in vsestransko proučiti.

CIRIL STANIČ

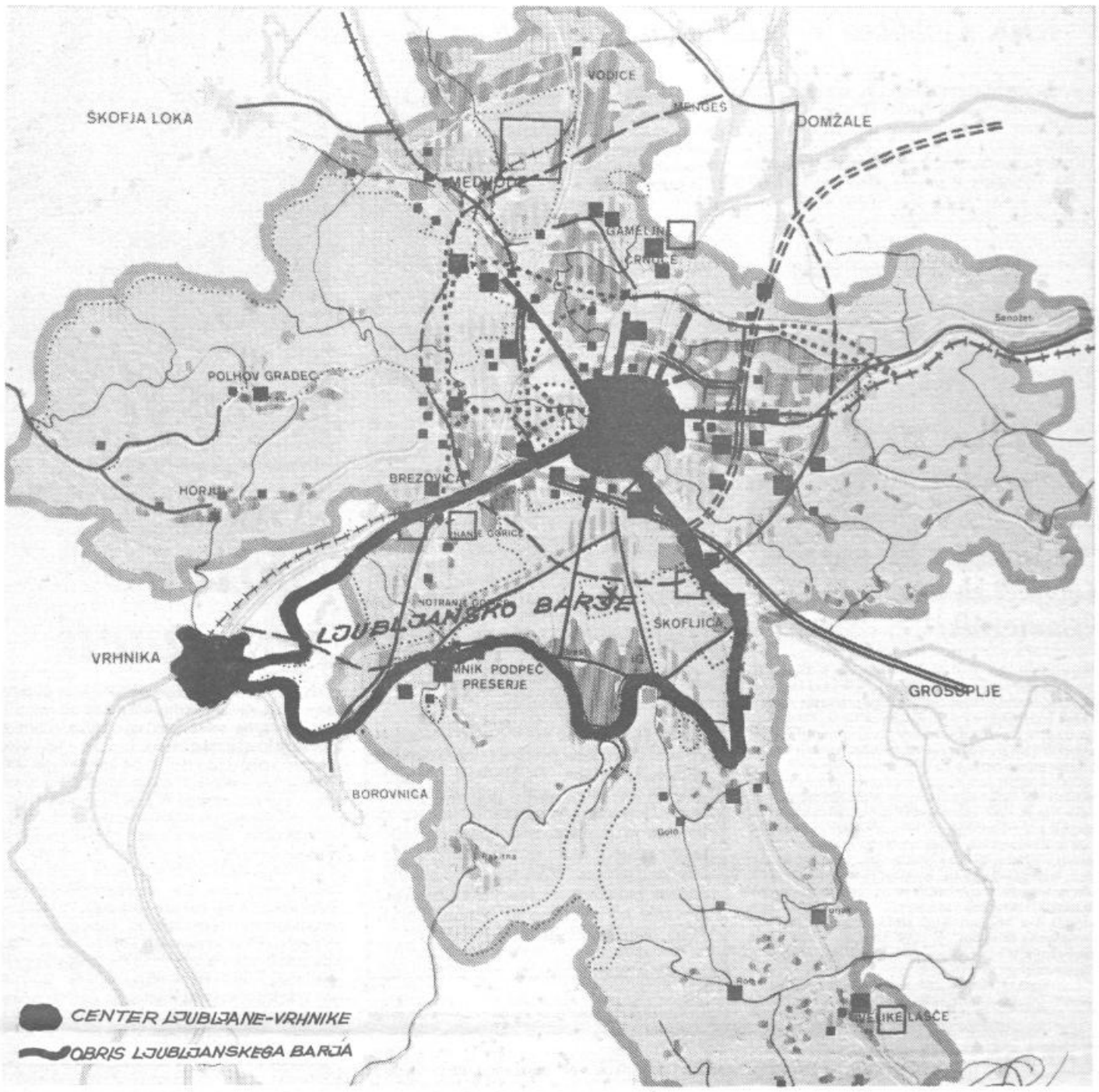

Sporočilo ob desetem občnem zboru

S svojim človekoljubnim delom se vključujemo v evropsko gibanje ZDRAVA MESTA, kjer sodeluje tudi mesto Ljubljana. Želimo, da bi naše mesto postalo bolj zdravo in čistejše. Brez kajenja bi odrasli in otroci mnogo manj obolevali, brez cigaretnih ogorkov in ovitkov pa bi bile mestne ulice, parki in trgi mnogo čistejši.

Pozivamo Zveze sindikatov Slovenije naj iz košarice nujnih življenjskih stroškov izloči kajenje, ki ga je postavila celo na tretje mesto, takoj za hrano in pijačo in pred oblačili. Sindikati naj bi se zavzemali za dobrobit delavcev, česar pa o kajenju ne moremo trditi. Nasprotno? Vsak dan je več dokazov, kako uničujoče vpliva kajenje na kadilce in nekadilce, ki živijo v zakajenem okolju. Zato vabimo vse, ki vam ni vseeno kakšen zrak vdihavate in v kakšnem okolju živite, da se nam pridružite. S skupnimi močmi bomo stopili v krog naprednejših dežel Evrope.

Društvo nekadilcev
Ljubljana Vič-Rudnik
Partizan Vič
Gerbičeva 14, tel: 263-992

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK – PREDSEDNIK ČASOPISNEGA SVETA dr. DESAN JUSTIN – UREDNIŠKI ODBOR: JANKO ČIRIČ, ALOJZ DOLNIČAR, STANE DROLJC, JANJA DOMITROVIČ, RAJKO NAJZER, IVAN ŽITKO – GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA JANJA DOMITROVIČ – TEHNIČNI UREDNIK IVAN ŽITKO. NASLOV – UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE, LJUBLJANA, TRG MDB 14 – TELEFON 221-191 ali 221-188 – TEKOČI RAČUN SDK: 50101-678-51168 – ROKOPISOV IN FOTOGRAFIJ NE VRAČAMO – TISK ČGP DELO, LJUBLJANA – GLASILO PREJEMAJO VSA GOSPODINJSTVA V OBČINI BREZPLAČNO – GLASILO NAŠA KOMUNA IZHAJA TRITEDENSKO V NAKLADI 30.000 IZVODOV

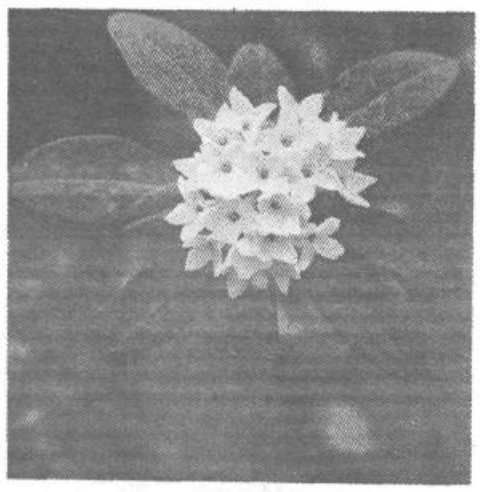

ŽALOSTEN POJAV NA POLHOGRAJSKI GORI

Divjad redči Blagajane

Mila zima brez snega je letos marsikaj postavila na glavo. Tudi to, da je znamenita polhograjska cvetlica blagajana vzcvetela kar dva meseca prezgodaj in tako, kot kaže, vsaj na slikoviti Polhograjski gori postala plen divjadi.

Na to, da se s cvetlico, ki je bila med prvimi zaščitena pri nas nekaj dogaja, so opozorili številni izletniki, ki so se povzepli na Polhograjsko goro, že lani pa je nenavadni pojav opazil tudi lastnik edine domačije na Gori **Pavle Setničar.**

»Včasih je blagajko ščitila snežna odeja, zdaj pa te naravne zaščite naenkrat ni več in roža je zlahka postala dostopna za divjad,« pravi Pavle Setničar. »Ta plane najprej na popek. Toda če rastlinica ni pravilno odrezana, je z njo konec.«

Gostoljubni lastnik Logarjeve domačije na sv. Lovrencu, kakor tudi pravijo Polhograjski gori, nas je popeljal na nekaj rastišč, kjer je še pred leti mrgolelo blagajk. Namesto dehtečih rožic, so izpod listja štrleli le osmukani ali pa že povsem sesušeni štrclji rastlinic. Le tu in tam je bilo videti kako, bi se je niso dotaknili živalski zobje.

To je lahko le delo muflonov! Trdijo nekateri ljubitelji narave v Polhovem Gradcu. Tem strupena rastlinica ne škoduje, in zdaj, ko še ni drugega zelenja v gozdu, je zanje pravi posladek. O zadevi smo povprašali lovca in predsednika sveta KS Polhov Gradec **Marjana Plestenjaka,** ki pravi: »Ni izključeno, da so se nad blagajke na sv. Lovrencu res spravili mufloni ali gamsi. Ali pa kar oboji. Vendar pa sem prepričan, da je za vse skupaj kriva le zima brez snega, saj poprej tega problema nismo poznali. Kakor hitro pa bodo zime spet normalne, pa bo težave najbrž konec.«

BRANKO VRHOVEC

Pletenje košare

Živim v Notranjih Goricah. Ta vasica leži na Ljubljansem barju. Na vlažnih tleh raste veliko vrb, ki imajo dolge tanke vejice. Iz njih se lepo pletejo košare.

Na šolo smo povabili starega pletarja. Znal je veliko raznovrstnih stvari kot so: košare, zibelke, mize, podstavke za cvetice.

Navdušenje me je potegnilo, da sem še sama začela plesti. To delo mi ni šlo dobro od rok. Naveličala se pa nisem. Tovariš mi je pri pletenju malo pomagal.

Dno je bilo že narejeno. Veselje za pletenje je naraščalo. Pletla sem naprej. Delo je postalo čedalje bolj lahko. Večalo se je zaupanje, da bom spletla svojo košaro. Dokončala sem jo. Tako lepe nisem videla niti na trgu v Ljubljani. Zelo sem vesela in ponosna, da sem sama izdelala tak koristen predmet. Še veliko bi se rada naučila.

SONJA ŠEBENIK, 4 c.
OŠ Notranje Gorice

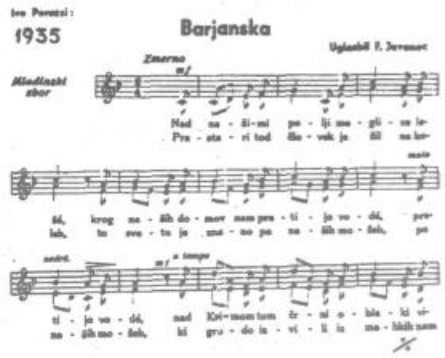

Barjanska

Nad našimi polji meglice ležé,
krog naših domov nam pretijo vodé,
pretijo vodé, nad Krimom črni oblaki . . .

Prastari tod človek je bil na koleh,
po svetu je znano po naših možeh, po naših možeh
ki grudo izvili iz mehkih nam . . .

Pa vrli Barci (po krakovsko: Maharji) nimajo samo svoje himne, ampak taudi vse druge znake svobodne samostojnosti: grb (mostiščarska koliba), denar (šota, ki ima 100 plamenov), glavno mesto (Črna vas) in zastavo (bela, rdeča, modra), kjer pomeni bela močvirsko meglo, rdeča ogenj, ki ga bruha strašni barski zmaj in modra, ki pomeni barvo jezerske vode. Pa naj še kdo reče, da niso Morostjane kerlci (možaki) in gavnarji (zviteži), ki jim nihče ne pride do konca.

KRAJANI KS VNANJE GORICE

Preberite!

Za področje KS Vnanje Gorice iščemo raznašalca, ki bo vsem gospodinjstvom dostavljal naše glasilo Naša komuna. Raznašanje je honorirano. Interesenti naj se javijo v KS Vnanje Gorice, Vnanje Gorice št. 22, tel.: 653-435.